

Averz

Na líci zberateľskej euromince je interiér gotickej stĺpovej architektúry benediktínskeho kláštorného kostola v Hronskom Beňadiku s monumentálnym stredovekým korpusom Ježiša Krista na kríži. Do vyobrazenia interiéru kostola je vpravo vložená časť vzácneho relikviára Kristovej Krvi a vľavo je štátny znak Slovenskej republiky. V spodnej časti mincového poľa je v opise názov štátu SLOVENSKO a letopočet 2025, nad ktorými je v dvoch riadkoch nominálna hodnota 10 EURO.

Reverz

Na rube zberateľskej euromince je kompozícia opevneného areálu benediktínskeho opátstva v Hronskom Beňadiku, ktorú dopĺňa postava svätého Benedikta. Nad kompozíciou je v opise nápis OPÁTSTVO SV. BENEDIKTA a pod ním je letopočet založenia kláštora 1075. V dolnej časti mincového poľa je v dvoch riadkoch text HRONSKÝ BEŇADIK, ktorý po oboch stranách dopĺňajú strapce vínnej révy. Vpravo od kompozície sú štylizované iniciálky TL autora výtvarného návrhu Tomáša Lamača, DiS., a pod nimi je značka Mincovne Kremnica, štátny podnik, ktorú tvorí skratka MK umiestnená medzi dvoma razidlami.

Údaje o minci

Nominálna hodnota:	10 eur
Materiál:	Ag 900, Cu 100
Hmotnosť:	18 g
Priemer:	34 mm
Hrana:	• ORA ET LABORA – CRUX SACRA SIT MIHI LUX
Náklad:	limitovaný, maximálne 17 000 ks v bežnom a proof vyhotovení
Autor návrhu:	Tomáš Lamač, DiS.
Rytec:	Dalibor Schmidt
Výrobca:	Mincovňa Kremnica, š. p.

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

Vydala: © Národná banka Slovenska, marec 2025
Text: Mons. Viliam Judák, nitriansky diecézny biskup,
a PhDr. ThDr. Ivan Kiko, PhD.
Foto: Archív kláštora Hronský Beňadik, shutterstock

[www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/
eurove-mince/zberatelske](http://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatelske)

www.nbs.sk

Benediktínske opátstvo v Hronskom Beňadiku

950. výročie založenia

STRIEBORNÁ ZBERATEĽSKÁ EUROMINCA

Benediktínsky kláštor v Hronskom Beňadiku dal postaviť uhorský kráľ Gejza I. v roku 1075, v ktorom bol kláštor aj slávnostne posvätený. Zakladacia listina kláštora obsahujúca súpis majetkov darovaných uhorským kráľom zaujíma popredné miesto v slovenskej stredovekej histórii. Kráľ Gejza I. na toto miesto povolal mníšsku rehoľu benediktínov, ktorí šírili kresťanskú katolícku vieru a vzdelanosť medzi ľuďom.

Pôvodný románsky kostol s patrocíniom Panny Márie a sv. Benedikta bol trojloďový s dvoma vežami a zapadal do dobovej benediktínskej koncepcie.

Po celé obdobie vrcholného feudalizmu bolo Opátstvo sv. Benedikta vzorom pri výučbe obrábania pôdy a zušľachtovaní poľnohospodárskych kultúr, ale malo aj odborníkov v metalurgii a staviteľstve. Vydávali tu všetky druhy písomností, overovali listiny, úradne riešili majetkovoprávne spory, spravovali archív, deponovali cennosti. Svoje písomnosti tu archivovala aj okolitá šľachta.

Expozícia opátskeho krídla približujúca dejiny Kláštora sv. Benedikta

Kaplnka, súčasť Kláštora sv. Benedikta, s možnosťou slávenia Eucharistie

Takúto úlohu plnilo opátstvo až do konca feudalizmu.

Benediktínsky kláštor je miestom spojeným aj s existenciou najstaršej knihy v rámci Slovenska, a podľa niektorých odborníkov aj Uhorska. *Nitriansky evanjeliár* vznikol koncom 11. storočia a svojím obsahom patrí k samotným základom a počiatkom kresťanstva na Slovensku.

Pre ďalší vývoj kláštora sa stali osudné vojnové udalosti v Uhorsku po moháčskej porážke a následné ohrozenie Turkami. Benediktínsky mnísi opustili kláštor v prvej polovici 16. storočia. Jeho majetky prešli do správy ostrihomskej kapituly a z kláštorného komplexu vyrástla mohutná renesančná pevnosť. V roku 1599 Hronský Beňadik spustošili Turci a kláštor vypálili. Až do konca tureckých nájazdov kláštor zotrval ako pevnosť.

V roku 1881 vypukol v meste požiar a poškodil aj časť kláštorného areálu. Ten následne postupne reštaurovali. V roku 1929 pôsobilo

v Beňadiku rehoľné spoločenstvo saleziánov, ktorí boli v 50-tych rokoch 20. storočia vyhnaní komunistickým režimom, a kláštor slúžil ako internačný tábor pre rehoľníkov a rehoľné sestry. Po páde komunizmu sa v roku 1990 do Hronského Beňadika vrátili saleziáni. V roku 1999 nastúpila na miesto saleziánov Spoločnosť katolíckeho apoštolátu – pallotíni. Od roku 2009 je kláštor v správe Nitrianskeho biskupstva.

Z vybavenia kláštorného kostola sa zachovala kamenná krstiteľnica z pôvodného románskeho kostola, niekoľko vzácnych gotických sôch, gotická freska sv. Juraja a vzácny relikviár Kristovej Krvi, ktorý kláštoru daroval uhorský kráľ Matej Korvín v roku 1483. V kláštornom kostole je uchovávaná zástava protitureckého bojovníka Štefana Koháryho, ako aj jeho mramorový epitaf z roku 1664.

Kláštorný komplex v Hronskom Beňadiku bol 24. apríla 1970 zaradený do zoznamu národných kultúrnych pamiatok.

Relikviár časti plátna s Kristovou Krvou